

Nr 837

Av herrar Berglund och Antby, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 134, med förslag till lag angående ändring i lagen den 3 juni 1955 (nr 416) om sparbanker, m. m.

(Lika lydande med motion nr 694 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 134 föreslår finansministern att den statliga tillsynen över sparbankerna överflyttas från den nuvarande sparbanksinspektionen och länsstyrelserna till en för sparbankerna, affärsbankerna och jordbrukskreditkassor gemensam tillsynsmyndighet, benämnd bankinspektionen. Enligt propositionen skall således sparbanksinspektionen slopas och dess uppgifter överföras till bank- och fondinspektionen. Förslaget, som framlagts i den särskilda utredningen om sparbankstillsynen, har mött stark kritik från sparbankernas sida. Även vissa länsstyrelser har avstyrkt indragningen av den nuvarande sparbanksinspektionen.

De skäl som departementschefen vill åberopa avser huvudsakligen rationaliserings- och effektivitetssynpunkter samt uppfattningen att en sammanslagning skulle ge bättre överblick över kreditmarknaden. De av utredningen dessutom åberopade fördelarna från kreditpolitisk synpunkt anser finansministern inte vara av någon mera avgörande betydelse.

Väsentligt för tillsynsorganisationen bör dock vara den skillnad i fråga om bankverksamhetens inriktning som råder mellan å ena sidan sparbankerna, å andra sidan affärsbankerna. Härvidlag anför Sparbanksföreningen i sitt remissyttrande följande:

En bärande princip — en princip efter vilken sparbankslagstiftningen är utformad — för en sparbanks verksamhet är, att denna skall avse ett visst begränsat område. Den starka lokala anknytningen av verksamheten ger de 425 sparbankerna en särprägel i förhållande till andra kreditinstitut. Affärsbankerna är sexton till antalet. Några av dem kan visserligen i förevarande hänseende jämföras med sparbanker, men det är de stora centraliserade bankerna med landsomfattande verksamhet som är de typiska för affärsbanksväsendet, i varje fall från tillsynssynpunkt. Även jordbrukskasseväsendet är starkt centraliserat med riksorganisationen Sveriges jordbrukskassoförbund i toppen och med tolv centralkassor, i regel omfattande två eller flera län, såsom de organ som skall ombesörja in- och utlåning. De många lokala jordbrukskassorna synes i detta sammanhang närmast kunna jämföras med filialer inom bankväsendet i övrigt. Denna framträdande skillnad mellan å ena sidan sparbankerna och å andra sidan affärsbankerna och jordbrukskassorna talar starkt emot, att sparbankstillsynen bör i

¹ Bihang till riksdagens protokoll 1962. 4 saml. Nr 837—840

likhet med tillsynen över affärsbanker och jordbrukskassor helt centraliseras, liksom även givetvis mot en sammanslagning av de centrala inspektionsmyndigheterna.

Sparbanksföreningen påpekar vidare, att för bedömningen av vissa ärenden är en god kännedom om orten väsentlig. En sådan kännedom kan knappast inhämtas i papper utan genom fortlöpande kontakt med orten och dess folk. I dessa hänseenden har, som Sparbanksföreningen framhåller, länsstyrelserna speciella förutsättningar att sitta inne med den erforderliga sakkunskapen. I detta hänseende skulle därför centraliseringen i tillsynen säkerligen medföra en minskad effektivitet.

Vad vidare gäller spørsmålet om överblick över kreditmarknaden så skulle, såsom Sparbanksföreningen påpekar, även en för affärsbanker, sparbanker och jordbrukskassor gemensam inspektion inte omfatta annat än en del av den organiserade kreditmarknaden. En avsevärd del skulle fortfarande stå utanför denna inspektionsmyndighets tillsynsområde. Detta skäl kan därför inte tillmätas någon avgörande vikt.

Det kan knappast göras gällande att den rådande inspektionsformen medför några olägenheter. Vid tidigare tillfällen då frågan om sparbankstillsynen behandlats har skälen för den nuvarande ordningen befunnits starkare. Några nya omständigheter till stöd för den i propositionen föreslagna centraliseringen av tillsynen har inte framkommit.

Med hänvisning till det anförda hemställes därför,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 134.

Stockholm den 10 april 1962

M. Berglund

Sven Antby

Nr 838

Av herrar Jansson i Benestad och Mattsson, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 138, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 och 4 §§ förordningen den 11 december 1959 (nr 575) med föreskrifter om vissa betalningsvillkor vid yrkesmässig försäljning av bilar, m. m.

(Lika lydande med motion nr 695 i Första kammaren)

Stockholm den 10 april 1962

Fridolf Jansson
i Benestad

Lennart Mattsson
